

Riječ urednika

Poštovani čitatelji,

sredstva društvenog priopćivanja izvela su prema mišljenju sociologa u posljednjih više od sto i pedeset godina najveću revoluciju u povijesti čovječanstva koja je polučila do tada neviđene posljedice na socio-kulturalnom i moralnom području. Sve je započelo pojavom rotacijskog tiska tridesetih godina prošlog stoljeća, nastavilo se iznašašćem filma svršetkom toga stoljeća, a zahuktalo se izumom radija dvadesetih godina našega stoljeća te doživjelo svoj vrhunac pedesetih godina pojavom televizije. Šezdesetih je godina napokon započela globalizacija elektronskih medija, prije svega televizije. Ovim se pak procesom doživljavanje stvarnosti stubokom izmijenilo. Oprostili smo se s kulturalno zatvorenim, statičnim i neke vrste privatnim svijetom. Pred očima nam puca svijet začuđujuće dinamičnosti koji izobilno nudi informaciju, formaciju i zabavu.

Sredstva javnog priopćivanja su, promatrajući ih samo pod vidikom tehničkih mogućnosti, bez svake sumnje izraz posebnosti i snage ljudskoga duha koji probija puki neposredni odnos prema stvarnosti. Već ih je zbog toga potrebno pozitivno vrednovati. Ova sredstva mogu dakako biti upotrebljavana u različite svrhe, kao što je to i istaknuo koncilski dokument o sredstvima javnog priopćivanja koji nosi naslov Inter miriñica. U jednu ruku ona mogu biti u službi oplemenjivanja ljudskoga duha i dati veliki prinos učvršćivanju općega dobra. I zaista,

nitko neće nijekati da ona uistinu nude vrijedne sadržaje za odmor i kulturno obogaćivanje, ne samo odraslih nego i djece posredstvom odgojno-obrazovnih emisija. I Crkva ih je također upotrijebila kao nezaobilazno sredstvo u posredovanju bezrezervne Božje naklonosti prema ljudima. Jednako tako, i brzo, sveobuhvatno te nadasve istinoljubivo izvješćivanje o najvažnijim događajima u svijetu i državnoj zajednici omogućuje pojedincu da zauzme ispravan stav te da, prema svojim mogućnostima, zauzetim društvenim i političkim zalaganjem pridonosi zajedničkom dobru. S toga je stanovišta sasvim legitimno i nužno govoriti o čovjekovom pravu na istinoljubivu informaciju.

Sredstva javnog priopćivanja mogu nažalost biti zloupotrebjavana. Nerijetko se tako koriste u svrhu ideološke promidžbe s kobnim posljedicama. Brojni suvremeni distributeri, neosjetljivi na ikakve vrijednosti a okrenuti jedino dobiti, svojim prepredenim ekonomskim porukama od neopreznog primaoca čine markuseovskog jednodimenzionalnog čovjeka konzuma. U borbi za kvote, infantilnim se zabavnim, ponajviše televizijskim emisijama, gledateljima »krade« vrijeme. Stvara se kult zvijezda ljepote, sporta i uspjeha na čijem se putu obično ne biraju sredstva. Velik se dio današnje nemoralnosti i perversnosti svake vrste zaista mora pripisati takvim emisijama. Iz svega je toga razvidno da se na području medija moraju poštivati moralni zakoni. Posebice je to nužno u emitiranju vijesti koje moraju biti vjerodostojne, osvjetljene s raznih vidika, a kada je pak riječ o konkretnim osobama, tada se mora imati na umu da svaki čovjek ima pravo na određenu privatnost i neizmjereno poštovanje. Distributeri moraju poznavati moguć negativan eho svojih poruka te svojim radom pridonositi istinskom zajedništvu među ljudima. Na savjesnu uporabu sredstava javnog priopćivanja obvezani su i primatelji, posebice roditelji koji moraju svoju djecu odgajati u ispravnom korištenju medija.

Na stranicama ovoga broja možete поближе upoznati spomenutu problematiku iz pera stručnjaka iz nekoliko država Europske unije koji su na zamolbu našega uredništva prikazali stanje medija u svojim zemljama. Ovi prilozi zasigurno mogu konstruktivno pridonijeti raspravi o medijima, posebice o televiziji, koja je i u nas u tijeku. Tu je raspravu dobrim dijelom potaknula međunarodna zajednica, vjerojatno ne bez vlastitih interesa. No, Hrvatska ima pravo i dužnost voditi brigu o svojoj posebnosti, baš kao što to čini i svaka država o kojoj je ovdje riječ. U tom bismo smislu mogli mnogo naučiti od, poput nas male zemlje, Danske.

Inače, i ovaj broj našega časopisa nastoji pratiti život Crkve kao i problematiku sadašnjeg trenutka našega društva kojoj nastoji dati i usmjerenje. Između ostaloga, govorimo o štovanju Boga Oca u duhovnosti Službenice Božje Marije Propetog Isusa Petković. Sučelice raznim katastrofičkim predviđanjima kozmičkih razmjera na pragu trećega tisućljeća ponuđen je odgovor katoličke eshatologije. U tom smjeru ide i promišljanje o lijepome koje u Tome Akvinskog upućuje na Transcendentno. Također možete upoznati i posebnost duhovnosti sv. Ignacija Lojolskog sažetoj u izrazu »tražiti i pronalaziti Boga u svim stvarima«. Pojam Popperovog »otvorenog društva« podvrgnut je kritici vrsnoga skolastičkoga mislioca. Ukazano je i na potrebu sveobuhvatne saborske rasprave o abortusu koja će morati biti vođena po već prihvaćenom načelu o moralnoj, zakonodavnoj i zdravstvenoj zaštiti ljudskoga života od začeca do naravne smrti.

p. Ivan Šestak, SJ